

Charles Clegg

Præsters forebyggelse af selvmordsadfærd blandt sårbare og udsatte grupper

Af cand.scient. Agnieszka Konieczna og cand.mag. Lasse Mortensen

Center for Selvmordsforskning har igangsat forskningsprojektet: Præsters forebyggelse af selvmordsadfærd blandt sårbare og udsatte grupper. Projektet er landsdækkende og støttet af Velux Fonden.

Projektet

Formålet med projektet er at øge præsternes forebyggelsesindsats og derved mindske de udsatte og sårbare gruppers selvmordstanker og selvmordsadfærd.

Målgruppe

Den primære målgruppe er de socialt udsatte og sårbare mennesker. Præster og kommende præster har som særlige arbejdsopgaver at varetage sjælesorg og indgå i samtaler om etiske problemstillinger herunder selvmord blandt udsatte og sårbare mennesker.

Præsternes uddannelse

Resultaterne og de mange etiske overvejelser og problemer, som er knyttet til spørgsmål om selvmord, vil indgå i kommende præsters uddannelsesforløb, i efteruddannelser, sjælesorg og samtaler med mennesker i mange forskellige livssituationer samt i den kollegiale vejledning.

Hovedparten af præster møder selvmordsadfærd i deres arbejde.

De foreløbige resultater underbygger resultaterne fra den oprindelige undersøgelse "Holdning til selvmordsadfærd og selvmordstanker samt viden og værdier blandt udvalgte personalegrupper" (2010). Præster kommer i kontakt med efterladte og mennesker, der udviser en risiko for selvmordsadfærd. 81,6 % af præsterne har svaret, at de har talt med selvmordstruede personer. 33,5 % har sagt, at de har mødt personer, som har haft et ønske om hjælp til at dø og 90,4% har mødt efterladte efter selvmord.

Præsters kontakter med selvmordstruede mennesker

Der er særlige grupper af præster, der oftere møder efterladte efter selvmord, og mennesker med selvmordstanker og selvmordsadfærd:

- **Sognepræsten** møder primært efterladte i forbindelse med planlægning af og samtale før begravelsen og senere med opfølgende besøg. Præsterne peger på, at der er tale om en helt anderledes, meget tung og dyb sorg, hvor deres rolle i sorgprocessen derfor også er en anden. For efterladte er der også tit tale om skyld

og skam. Det kan være meget svært for de efterladte at tale om selvmord med præsten, og samtidig er der spørgsmålet om, hvorvidt det skal indgå som en del af begravelsestalen, at personen begik selvmord.

Derudover berører mange sognepræster temaet i forbindelse med konfirmationsforberedelsen og gør her opmærksom på, at man også kan bruge præsten som en samtalepartner, når det handler om selvmordstanker. Præsten med sin ubegrænsede tavshedspligt, giver et rum, hvor man kan betro sine tanker til en anden, uden at det kommer videre.

- **Arresthuspræsten** møder mennesker, der ofte er meget utrygge, frustrerede, vrede og usikre. I arresten kommer mennesker "lige fra gaden", og de har ikke fået en dom endnu. For mange er der tale om "første gang", og mange er utrygge ved, hvad der skal ske med familien, deres arbejde, omgangskreds og fremtid. Selvmordsadfærd er væsentligt mere udbredt i arresten end i fængslet.

Waithamai

- **Præster tilknyttet psykiatrien** oplever, at der er en meget tæt forbindelse mellem psykisk sygdom og selvmordsadfærd, og det er et tema, som de i høj grad møder i deres daglige arbejde. Præsten kan pga. tavshedspligten være et "helle" for patienterne.
- **Feltpræster** støder især på temaet i mødet med krigsveteraner, men også soldater under udsendelsen kan have risiko for selvmordstanker og selvmordsadfærd. For nogle soldater er det nemmere at gå til feltpræsten frem for en psykolog.

Oplysninger

Yderligere oplysninger vedrørende forskningsprojektet kan fås ved henvendelse til:

Centerleder Ph.D. Lilian Zøllner
tlf. 66 11 21 80
e-mail: lz@cfsmail.dk

Akademisk medarbejder cand. scient. Agnieszka Konieczna
tlf. 63 11 21 92
e-mail: agko@cfsmail.dk

Center for Selvmordsforskning varetager forskning i og vidensformidling om selvmordsadfærd, Register for Selvmordsforsøg og Register for Selvmord. Centret er en selvejende institution under Social- og Indenrigsministeriet